

SU ÜRÜNLERİ GENETİK KAYNAKLARININ TESCİLİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Türkiye iç su ve denizlerinde yaşayan su ürünleri genetik kaynaklarının tesciline ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 10 uncu maddesi, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 10 uncu maddesi ve 21/12/1967 tarihli ve 969 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Merkez ve Taşra Kuruluşlarına Döner Sermaye Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Alt komite: Her bir su ürünleri grubu için ayrı oluşturulan tescil alt komitelerini,
- b) Araştırma enstitüsü: Bakanlığa bağlı araştırma enstitülerini,
- c) Araştırma istasyonu: Bakanlığa bağlı araştırma istasyonlarını,
- ç) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- d) Çalışma grubu: Her bir su ürünleri grubu için ayrı oluşturulan tescil çalışma gruplarını,
- e) Danışman: Tescil edilecek SÜGK ile ilgili olarak alt komiteye başkanlık, Genel Müdürlük ve Komiteye danışmanlık yapan, görevli olduğu tür ile ilgili uzmanı,
- f) Ekotip: Sınırlı bir alanda mevcut çevresel koşullara uyum sağlamış ve bu nedenle türünün diğer bireylerinden fizyolojik veya morfolojik farklılıklara sahip olmuş su ürününü,
- g) Genel Müdürlük: Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğünü,
- ğ) Hibrit: Melezleme sonucu elde edilebilen, özgün niteliklere sahip genotipleri,
- h) Komite: Su ürünleri tescil komitesini,
- ı) Referans: Su ürünleri tescil başvurusundaki bilgileri doğrulamak amacıyla başvuruya eklenmesi gereken belgeleri,
- i) Sekreteryaya: SÜGK'nın tescili ile ilgili iş ve işlemlerden sorumlu Hayvancılık ve Su Ürünleri Araştırmaları Daire Başkanlığı bünyesinde oluşturulan sekreteryayı,

j) Sınai mülkiyet hakkı: Türkiye SÜGK ve yeni oluşturulan varyete, hat ve hibritlerinin adına tescil olunduğu gerçek veya tüzel kişilere sağlanan ticari hakları,

k) Su ürünleri milli tescil listesi: Türkiye SÜGK'ndan Komite tarafından tesciline karar verilmiş ve tescili Resmî Gazete'de yayımlananların yer aldığı listeyi,

l) Su ürünleri tescil sorumlusu: Sekreteryaya da görev yapan SÜGK tescili ile ilgili iş ve işlemlerden sorumlu olan kişiyi,

m) SÜ: Su ürünlerini; yaşamının tamamını ya da bir kısmını suda geçiren organizmaları,

n) SÜGK: Su ürünleri genetik kaynakları; gıda, yem ve tarımsal üretim amaçlı kullanılan ya da potansiyel kullanım alanı bulunan su ürünlerine ait tür, alt tür, varyete, hat, ekotip, suş ve topluluklar ile yeni oluşturulan varyete, hat ve hibritleri,

o) Tescil: Fenotipik ve genotipik olarak özgün niteliklere sahip, bu özellikleri bakımından bir örnek olduğu ve bunları döllerine geçirebildiği bilimsel olarak tespit edilmiş olan; Türkiye'de mevcut SÜGK ve yeni oluşturulan varyete, hat ve hibritleri kapsayan SÜGK'nın Komite tarafından kabulü ve bilinen tüm özelliklerinin kayda alınıp Resmî Gazete'de yayımlanması ile resmîyet kazanan işlemi,

ö) Tür: Yapısal ve işlevsel özellikleri birbirine benzeyen, aynı çevresel koşullara benzer tepki gösteren, eşeyli ve eşeysiz üreme yoluyla genlerini yeni nesillere aktarabilen organizmaları,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sekreteryanın Görevleri, Komite, Alt Komite ve

Çalışma Gruplarına İlişkin Hükümler

Sekreteryanın görevleri

MADDE 4 – (1) SÜGK'nın tescili ile ilgili iş ve işlemler Sekreteryaya tarafından yürütülür.

(2) Sekreteryanın görevleri aşağıda belirtilmiştir;

a) SÜGK'nın tescili ile ilgili her türlü iş ve işlemleri yapmak,

b) Komite, alt komiteler ve çalışma gruplarının eşgüdümünü sağlamak ve toplantıları düzenlemek,

c) Alt komiteleri ve çalışma gruplarını oluşturmak,

ç) Çalışma gruplarının çalışma talimatını alt komite ile birlikte oluşturmak,

d) Komitenin toplantı gündemini ve tescili talep edilen genotiple ilgili bilgi ve belgeleri olağan toplantılarda toplantı tarihinden en az otuz gün, olağanüstü toplantılarda ise en az on beş gün önceden üyelere göndermek,

e) Gerektiğinde tescil talebinde bulunan gerçek veya tüzel kişileri ilgili toplantıya davet etmek.

Komitenin kuruluşu

MADDE 5 – (1) Komite, Bakanlık Müsteşar Yardımcısı başkanlığında ve aşağıda belirtilen kurum ve kuruluşların temsilcilerinden oluşur;

a) Bakanlığın ilgili birimlerinden yedi temsilci,

1) Genel Müdürlükten; Genel Müdür, ilgili Genel Müdür Yardımcısı, Hayvancılık ve Su Ürünleri Araştırmaları Dairesi Başkanı, SÜ Tescil Sorumlusu, Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürü,

2) Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü,

3) Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünden ilgili Genel Müdür Yardımcısı,

b) Ziraat, su ürünleri, deniz bilimleri ve fen fakülteleri ilgili bölümlerinden beş temsilci,

c) Türk Patent Enstitüsünden bir temsilci,

ç) Türk Standartları Enstitüsünden bir temsilci,

d) İlgili meslek ve sivil toplum kuruluşlarından üç temsilci.

Komitenin çalışma esasları

MADDE 6 – (1) Komitenin çalışma esasları aşağıda belirtilmiştir;

a) Komite, Ekim ayında olağan, Bakanlığın daveti veya en az altı Komite üyesinin talebi üzerine olağanüstü olarak toplanır,

b) Komite, toplam üye sayısının en az 2/3'ü ile toplanır,

c) Kararlar, toplantıya katılan üyelerin 2/3 çoğunluğu ile alınır.

Komitenin görevleri

MADDE 7 – (1) SÜGK'nın tesciline ilişkin her türlü iş ve işlemleri yapmak veya yaptırmak ile görevlidir.

Alt komitelerin kuruluşu

MADDE 8 – (1) Alt komiteler, her bir su ürünleri grubu için Sekreteryaya tarafından Bakanlık oluruyla görevlendirilen bir danışman, konusunda uzman en az bir üye ve SÜ Tescil Sorumlusu olmak üzere en az üç üyeden oluşturulur.

Alt komitelerin çalışma esasları

MADDE 9 – (1) Alt komiteler, danışman başkanlığında alt komite üye/üyeleri ve SÜ Tescil Sorumlusunun katılımıyla gerekli görülen durumlarda toplanır.

(2) Alt komitenin çalışma takvimi, alt komite toplantısı öncesinde, alt komite danışmanı ve SÜ Tescil Sorumlusu tarafından oluşturulur.

Alt komitelerinin görevleri

MADDE 10 – (1) Alt komitelerinin görevleri aşağıda belirtilmiştir;

- a) Komitenin verdiği görevleri yapmak ve sonuçlarını Komiteye sunmak,
- b) Gerektiğinde Sekretarya ile birlikte, tescil edilecek SÜGK ile ilgili çalışma gruplarını oluşturmak,
- c) Sekretaryanın hazırladığı tescile esas listeleri incelemek, bilgileri kontrol etmek, eksik verileri tamamlamak veya tamamlanmasını sağlamak ve Komiteye sunulacak şekilde düzenlemek,
- ç) Çalışma gruplarının çalışma ilkelerinin belirlenmesinde Sekretarya'ya yardımcı olmak.

Çalışma gruplarının kuruluşu

MADDE 11 – (1) Çalışma grupları; araştırma enstitü/istasyonunda görevli, konu ile ilgili en az iki araştırmacı üyeden oluşmak üzere Genel Müdürlük oluru ile oluşturulur. Üyeler, Sekretarya tarafından belirlenir.

Çalışma gruplarının çalışma esasları

MADDE 12 – (1) Çalışma grubu üyeleri, Genel Müdürlüğün yazılı talebi doğrultusunda SÜ Tescil Sorumlusu ile birlikte çalışır.

Çalışma gruplarının görevleri

MADDE 13 – (1) Alt komite ve Sekretarya tarafından verilen görevleri yapar ve sonuçlarını ilgili alt komiteye sunar.

(2) Tescil edilecek SÜGK ile ilgili yayımlanmış kaynakları belirler, temin eder ve ilgili tescil formunu doldurur.

(3) Görevlendirildiği SÜGK ile ilgili kaynakların arşivini araştırma enstitü/istasyonunda oluşturur, yapılan yeni araştırmaları takip eder, arşivi günceller ve bu kaynakların birer örneğini Sekretaryaya gönderir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tescil Uygulama Esasları

Tescil başvurusu ve inceleme

MADDE 14 – (1) Türkiye SÜGK'nın tescili için başvuru şartları aşağıda belirtilmiştir;

- a) Türkiye'de mevcut SÜGK'nın tescili Bakanlık adına yapılır, gerçek ve tüzel kişiler kendi adlarına başvuruda bulunamazlar,
- b) Yeni oluşturulan varyete, hat ve hibritleri kapsayan SÜGK'nın tescili için gerçek ve tüzel kişiler, her birinden ikişer adet olmak üzere bilimsel belge, makale ve genotipi geliştiren tarafından onaylanmış veya yayımlanmış referansı ile Genel Müdürlük internet sayfasında yer alan tescil talep formlarını doldurmuş olarak Genel Müdürlüğe ibraz eder. Belgelerin tesliminden sonra inceleme süreci aşağıdaki sıraya göre gerçekleştirilir.

1) Sekretarya ön inceleme yapar, başvuru yapan gerçek veya tüzel kişilerden, varsa eksik bilgi ve belgelerin tamamlanmasını talep eder ve eksiksiz tescil başvurularını Komiteye sunar.

2) Komite, referansları yeterli bulması halinde tescile karar verir. Gerekli gördüğü hallerde, tescil başvurusunu incelemek üzere ilgili alt komiteyi görevlendirir.

3) Alt komite, beyan edilen bilgileri ve referansı inceler, varsa başvuruya ilişkin eksik bilgilerin tamamlanması için gerekli koşulları belirler. Gerekli gördüğünde bilgilerin doğruluğunu test eder veya ettirir. Tescil başvurusunun incelenmesi ve testler nedeniyle doğacak masraflar, başvuru sahibince karşılanacak olup Genel Müdürlük tarafından belirlenecek ücret ilgili araştırma enstitüsü/istasyonu müdürlüğü döner sermaye işletmesine yatırılır.

4) Tescil sürecinde, yeni oluşturulan varyete, hat ve hibritleri kapsayan SÜGK'na ilişkin yetiştiricilik uygulamaları ve beyan edilen bilgilerin doğruluğu, tescili izleyen süreçte yetiştiriciliğin uygun şekilde sürdürülmesi ve tescili yapılmış genotipin devamlılığı Komitenin yetkilendirdiği su ürünleri ıslahı konusunda uzman kişi veya kuruluşlarca denetlenir.

5) Alt komite, tescil başvurusu ile ilgili olarak hazırladığı raporu Komiteye sunar.

6) Komitenin tescil kararları, Resmî Gazete'de yayımlanır. Tescil kararına itirazlar, gerekçesiyle birlikte en geç iki ay içinde Genel Müdürlüğe yapılır.

7) İtirazın incelenme sürecindeki masrafların karşılığı olarak Genel Müdürlük tarafından belirlenecek ücret, itiraz sahibinden başvurusu sırasında ilgili araştırma enstitüsü/istasyonu müdürlüğü döner sermaye işletmesine yatırılır.

8) Gerekçeli itiraz, ilgili alt komite tarafından incelenir.

9) İtiraz ve gerekçeler tescil başvuru sahibine iletilir. Tescil başvuru sahibi iki ay içerisinde itiraz ile ilgili savunma ve görüşlerini veya bu hakkını kullanmayacağını Genel Müdürlüğe yazı ile bildirir.

10) Alt komite tarafından hazırlanacak itirazla ilgili rapor, savunma için verilen sürenin bitiminden sonra en geç üç ay içerisinde inceleme konusunun gereği olarak üç aydan daha fazla süre gerektiğinde, incelemeyi yürüten uzmanlarca talep edilen ve Sekretarya tarafından kabul edilmiş olan ek süre sonunda Komiteye sunulur.

11) Alt komitenin itirazla ilgili raporunun görüşülmesi Komitenin izleyen ilk toplantısında gündeme alınır. Başvuru sahibi ve itiraz sahibi, iddialar ve savunmalar alınmak üzere Komite toplantısına davet edilir. Bu aşamada Komite tarafından alınacak karar kesin olup, tescile aynı veya benzer gerekçelerle itiraz edilemez.

Su ürünleri milli tescil listesi

MADDE 15 – (1) Türkiye SÜGK'nın tescili Resmî Gazete'de yayımlandıktan sonra su ürünleri milli tescil listesine kaydedilir.

Sınai mülkiyet hakları

MADDE 16 – (1) Sınai mülkiyet hakları, tescilden sonra kazanılır;

a) Sınai mülkiyet haklarının korunmasında ilgili mevzuat hükümleri uygulanır,

b) Türkiye'de mevcut SÜGK'nın sınai mülkiyet hakkı, devlet adına Bakanlığa aittir,

c) Yeni oluşturulan varyete, hat ve hibritleri kapsayan SÜGK'nın her türlü ticari üretim ve satış hakları tescil ettirene aittir. Tescil sahibinin yazılı izni olmaksızın başkaları tarafından ticari amaçlı üretilip satılması yasaktır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

<http://mevzuat.basbakanlik.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.16525&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=su%20%C3%BCr%C3%BCnleri>